อำนาจสตรี: บทบาททางการเมืองของเซียวฮองเฮาในจอม*นางพิชิตบัลลังก์*

Women's Power: The Political Role of Empress Xiao in *The Legend of Xiao Chuo*

ศิริภรณ์ บุญประกอบ[1*]

Siriporn Bunprakob[2*]

(Received: 15 December 2025; Revised: 4 March 2026; Accepted: 13 March 2026)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์บทบาททางการเมืองของเซียวฮองเฮาในบทละครจีนเรื่อง *จอมนางพิชิตบัลลังก์* โดยใช้กรอบแนวคิดความสัมพันธ์ทั้งห้าของขงจื่อ แนวคิดสตรีนิยม และแนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายใต้โครงสร้างแบบปิตาธิปไตย เพื่อทำความเข้าใจพลวัตของอำนาจและสถานะของสตรีในสังคมศักดินาจีน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ครอบคลุมทั้งความสัมพันธ์แบบสามีภรรยา และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครอง ซึ่งสะท้อนบทบาทของสตรีทั้งในพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ ผลการศึกษาพบว่าในฐานะภรรยา เซียวฮองเฮาดำรงตนตามจารีตโดยไม่ล้ำเส้นอำนาจบุรุษ ทว่าในฐานะฮองเฮาและผู้สำเร็จราชการพระนางสามารถแปรสถานะดังกล่าวเป็นฐานความชอบธรรมทางการเมือง และมีบทบาทในการกำหนดทิศทางรัฐ การใช้อำนาจของพระนางมิได้เป็นการต่อต้านโครงสร้างชายเป็นใหญ่โดยตรง หากเป็นการต่อรองและตีความจารีตใหม่ภายในกรอบเดิม งานวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ทั้งห้าไม่ได้ทำหน้าที่เพียงควบคุมบทบาทสตรีเท่านั้น หากยังเป็น “พื้นที่แห่งการต่อรอง” ที่เปิดโอกาสให้สตรีสร้างและรักษาอำนาจทางการเมืองได้ ภายใต้เงื่อนไขทางโครงสร้างดังกล่าว บทบาทของสตรีในสังคมศักดินาจึงควรทำความเข้าใจในฐานะกระบวนการเจรจาระหว่างจารีต อำนาจ และอัตลักษณ์ มากกว่าการอธิบายผ่านกรอบสตรีภายใต้การกดทับเพียงมิติเดียว

คำสำคัญ: อำนาจสตรี, บทบาททางการเมือง, เซียวฮองเฮา, ปิตาธิปไตย, จอมนางพิชิตบัลลังก์

Abstract

This research aims to analyze the political role of Empress Xiao in the drama series *The Legend of Xiao Chuo*, following Confucius’s Five Relationships conceptual framework, feminism, and the idea of power relations under a patriarchal structure. By employing qualitative research, these theoretical approaches are used to explore the power dynamics and status of women in the Chinese feudal society. The analysis focuses on both the husband–wife relationship and the ruler-subject relationship, highlighting

[1] อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก

[2] Lecturer at the Faculty of Business and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Phitsanulok

* Corresponding author, E-mail: siriporn19855@gmail.com

the role of women in both private and public spheres. The findings reveal that, as a wife, Empress Xiao conducted herself in accordance with established norms without transgressing the boundaries of male authority. Yet, as empress and regent, she was able to transform this position into a basis of political legitimacy and play a role in shaping the direction of the state. Her exercise of power did not constitute a direct challenge to the patriarchal structure; rather, it involved negotiating and reinterpreting traditional norms within their existing framework. The study demonstrates that the Confucian Five Relationships function not only as mechanisms regulating women's roles, but also as a "space of negotiation" that enables women to construct and sustain political authority under structural constraints. Accordingly, women's roles in feudal society should be understood as a process of negotiation among tradition, power, and identity, rather than being explained solely through a one-dimensional framework of female subjugation.

Keywords: Women's power, Political role, Empress Xiao, Patriarchy, The Legend of Xiao Chuo

บทนำ

บทบาทสตรีในสังคมศักดินาจีนกำหนดขึ้นภายใต้หลักคิดของขงจื่อ ซึ่งเน้นการจัดระเบียบสังคมแบบชายเป็นใหญ่ โดยให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง (重男轻女) และมองว่าสตรีมีสถานะต่ำกว่าบุรุษ (男尊女卑) กรอบแนวคิดดังกล่าวจำกัดพื้นที่ของสตรีให้อยู่ในครอบครัวในฐานะบุตรี ภรรยา และมารดา แม้สตรีจะมีรูปลักษณ์หรือความสามารถเพียงใด ขงจื่อก็ยังเน้นย้ำว่า "คุณธรรม" (妇德) เป็นคุณลักษณะสำคัญที่สุดของสตรี โดยเคยกล่าวในเชิงวิจารณ์ว่า "ผู้คนชื่นชอบความงามมากกว่าคุณธรรม" (好德不如好色) (Wang, 1999, p. 66) คติความเชื่อนี้ยังสอดคล้องกับหลัก "สามคล้อยตามสี่คุณธรรม" (三从四德) ที่ปรากฏในคัมภีร์หลี่จี้ (礼记) ซึ่งกำหนดแนวทางปฏิบัติของสตรีอย่างเคร่งครัด โดยเชื่อว่าหากสตรีปฏิบัติตนตามบทบาทในครอบครัวได้อย่างเหมาะสม สังคมจะดำรงอยู่อย่างสงบสุข แต่หากสตรีก้าวล้ำเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมือง จะนำมาซึ่งความวุ่นวายและภัยพิบัติ

แม้แนวคิดของขงจื่อจะกดทับสตรีไว้ภายใต้ระบบปิตาธิปไตย แต่หลักฐานทางประวัติศาสตร์กลับชี้ให้เห็นว่าสตรีจำนวนไม่น้อยสามารถเข้ามามีบทบาททางการเมืองในสังคมจีนยุคศักดินาได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยอาศัยเครือข่ายครอบครัวและความสัมพันธ์เชิงอำนาจเป็นเครื่องมือสร้างอิทธิพลทางการเมืองได้ เช่น พระนางบูเช็กเทียน ทรงใช้ฐานะภรรยาของฮ่องเต้ถังเกาจงเปิดทางให้พระนางเข้ามามีบทบาททางการเมืองในราชสำนัก ภายหลังสถาปนาตนขึ้นสู่อำนาจ พระนางได้ปฏิรูประบบการสอบคัดเลือกขุนนางให้เปิดกว้างและเป็นธรรมมากขึ้น การปฏิรูปดังกล่าวช่วยให้พระนางก้าวข้ามข้อจำกัดทั้งเรื่องเพศและภูมิหลังที่ไม่ได้มาจากตระกูลขุนนางชั้นสูงจนสามารถขึ้นสู่อำนาจสูงสุดได้สำเร็จ (Han, 2018) หรือแม้แต่พระนางซูสีไทเฮาก็ใช้อำนาจผ่านฐานะมารดาของฮ่องเต้ถงจื้อเปิดทางให้พระนางมีอำนาจโดยชอบธรรมในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะในช่วงที่ฮ่องเต้ยังทรงพระเยาว์ ภายหลังการสวรรคตของฮ่องเต้

เซียนเฟิง พระนางได้ร่วมมือกับซูอันไทเฮาและเจ้าชายกงก่อรัฐประหาร “ซินโหย่ว” (辛酉政变) เพื่อยึดอำนาจจากคณะผู้สำเร็จราชการเดิม และกลายเป็นผู้ควบคุมราชสำนักอย่างแท้จริง กรณีของพระนางทั้งสองแสดงให้เห็นว่า แม้สตรีจะมีบทบาทจำกัดในระบบชายเป็นใหญ่ แต่ก็สามารถใช้กลยุทธ์ทางอำนาจและเครือข่ายความสัมพันธ์เพื่อฝ่าข้อจำกัดและขึ้นสู่อำนาจในระดับสูงสุดของรัฐได้อย่างเด่นชัด

บทบาทของสตรีในสังคมศักดินาจีนยังคงปรากฏในสื่อร่วมสมัย โดยเฉพาะละครอิงประวัติศาสตร์ที่นำเสนอภาพสตรีผู้ต่อรองอำนาจกับบุรุษภายใต้โครงสร้างชายเป็นใหญ่ เช่น เรื่อง*จอมนางพิชิตบัลลังก์* (燕云台) ซึ่งบอกเล่าเรื่องราวสงคราม การเมือง และการแย่งชิงอำนาจในราชวงศ์เหลียว (ค.ศ. 907–1125) ผ่านตัวละครเอกหญิง “เซียวฮองเฮา” สตรีผู้ใช้อำนาจเชิงปัญญาและกลยุทธ์สร้างพื้นที่ทางอำนาจท่ามกลางความขัดแย้งภายในราชสำนัก อันสะท้อนว่าสตรีในยุคศักดินาจีนแม้จะอยู่ภายใต้ระบบชายเป็นใหญ่ ก็ยังสามารถปรับตัว ต่อรอง และกำหนดทิศทางชีวิตของตนเองได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งวิเคราะห์บทบาทตัวละครหญิงเอกในบทละครจีนเรื่อง *จอมนางพิชิตบัลลังก์* โดยศึกษาตัวละคร “เซียวฮองเฮา” ในฐานะตัวแทนของสตรีที่ต่อรองและใช้อำนาจภายใต้โครงสร้างสังคมชายเป็นใหญ่ งานวิจัยนี้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดความสัมพันธ์ทั้งห้าของขงจื่อร่วมกับแนวคิดสตรีนิยม และแนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายใต้โครงสร้างแบบปิตาธิปไตย เพื่ออธิบายกระบวนการที่สตรีใช้บทบาทและสถานะในการเข้าถึงและจัดการอำนาจ แม้ว่างานศึกษาที่ผ่านมามักนำเสนอสตรีผู้มีอำนาจผ่านภาพจำของ “นางพญาหลังม่าน” ซึ่งจำกัดบทบาทไว้เพียงอำนาจทางอ้อม งานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งเติมเต็มช่องว่างดังกล่าวด้วยการชี้ให้เห็นพลวัตของอำนาจสตรีในบริบทพหุวัฒนธรรมผ่านกรณีของสตรีเชื้อสายชี่ตัน (契丹) อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ไม่ได้มุ่งสืบค้นข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ของราชวงศ์เหลียวในเชิงประจักษ์ หากแต่มุ่งวิเคราะห์ “ภาพแทน” (Representation) ของอำนาจสตรีที่บทละครร่วมสมัยสร้างขึ้น โดยมองว่าตัวละครเซียวฮองเฮาเป็นผลผลิตของการตีความประวัติศาสตร์ผ่านมุมมองร่วมสมัย การศึกษาครั้งนี้จึงเป็นการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ต่อวาทกรรมเรื่องอำนาจที่ซ้อนทับกันระหว่างจารีตขงจื่อกับค่านิยมสมัยใหม่ เพื่อทำความเข้าใจพลวัตของการต่อรองและการใช้อำนาจของตัวละครหญิงภายใต้โครงสร้างปิตาธิปไตย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์บทบาททางการเมืองของเซียวฮองเฮาผ่านบทละครจีนเรื่อง *จอมนางพิชิตบัลลังก์* โดยมุ่งทำความเข้าใจพลวัตอำนาจและสถานะของสตรีในสังคมศักดินาจีน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเปลี่ยนพระนามตามสถานภาพทางสังคม หมายถึง กระบวนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียกขานพระนามและพระอิสริยยศของสตรีตามลำดับสถานะในโครงสร้างศักดินาจีน อันทำหน้าที่เป็นกลไกเชิงสัญญะในการสะท้อนและผลิตซ้ำลำดับชั้นทางอำนาจภายในราชสำนัก

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกบทละครจีนเรื่อง *จอมนางพิชิตบัลลังก์* (*The Legend of Xiao Chuo*) ต้นฉบับภาษาจีน มาวิเคราะห์ร่วมกับฉบับแปลภาษาไทย จำนวน 48 ตอน กำกับการแสดงโดย เจี่ยงเจียจวิ้น (蒋家骏) ออกอากาศทางแพลตฟอร์มวิดีโอสตรีมมิ่ง WeTV ระหว่างวันที่ 3 พฤศจิกายน - 2 ธันวาคม ค.ศ. 2020 การวิเคราะห์ด้านเนื้อหามุ่งพิจารณาบทบาทและรูปแบบการใช้อำนาจของสตรีชนชั้นสูงในฐานะชนชั้นผู้ปกครองเป็นแกนหลัก โดยพิจารณาบริบททางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมการเมืองของสังคมต้าเหลียว โดยเฉพาะจารีตของชาวชี่ตันและอิทธิพลของแนวคิดขงจื่อ ในฐานะปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อกระบวนการก่อรูปอำนาจกระทำการของตัวละครหญิงภายใต้โครงสร้างสังคมแบบปิตาธิปไตย

แนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดหลักความสัมพันธ์ทั้งห้า

Huang (2005) อธิบายถึงหลักความสัมพันธ์ทั้งห้า (五伦) ว่าเป็นหลักบรรทัดฐานที่กำหนดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม รวมถึงเป็นรากฐานความสงบสุขและมีเสถียรภาพแห่งรัฐ โดยขงจื่อได้แบ่งคู่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมจีนไว้ 5 ประเภท ได้แก่ บิดามารดากับบุตร (父子) บิดามารดาต้องมีความรักความเมตตาต่อบุตร ส่วนบุตรต้องมีความกตัญญูต่อบิดามารดา สามีกับภรรยา (夫妇) ภรรยาต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามสามี และสามีต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ภรรยา พี่กับน้อง (兄弟) พี่เอ็นดูน้อง น้องเคารพเชื่อฟังพี่ ผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครอง (君臣) ผู้ปกครองปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้ปกครองด้วยจารีต ผู้อยู่ใต้ปกครองปฏิบัติต่อผู้ปกครองด้วยความจงรักภักดี และเพื่อนกับเพื่อน (朋友) ต่างต้องซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน (Anunsiriwat, 2019) แม้แนวคิดดังกล่าวมีรากฐานจากอดีต แต่ค่านิยมยังคงถ่ายทอดผ่านระบบการศึกษา ครอบครัว วรรณกรรม และสื่อในสังคมจีนร่วมสมัย ในบริบทสื่อบันเทิงการนำเสนอความสัมพันธ์ทั้งห้าในละครเรื่อง *จอมนางพิชิตบัลลังก์* มิได้เป็นการผลิตซ้ำจารีตดั้งเดิมโดยตรง หากเป็นการตีความอดีตผ่านมุมมองของผู้สร้างร่วมสมัย โดยใช้กรอบดังกล่าวเป็น “พื้นที่แห่งการต่อรอง” (Negotiated Space) ในการสร้างตัวละคร เซียวฮองเฮาแสดงบทบาทสอดคล้องกับหลักความสัมพันธ์ทั้งห้า ผ่านการดำรงสถานะภรรยาและผู้สำเร็จราชการที่ปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้ปกครองตามจารีตแห่งความสัมพันธ์แบบผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครอง ขณะเดียวกัน บทละครร่วมสมัยได้ตีความกรอบความสัมพันธ์นี้ใหม่และนำมาใช้เป็นเครื่องมือจัดการอำนาจทางการเมือง สะท้อนการเจรจาระหว่างค่านิยมขงจื่อดั้งเดิมกับอุดมการณ์สตรีนิยมในบริบทร่วมสมัย

การวิเคราะห์ด้วยหลักความสัมพันธ์ทั้งห้าจึงมิได้มุ่งตัดสินความชอบธรรมของจารีต หากใช้เป็นกรอบเพื่อพิจารณาว่าละครได้คงไว้ ปรับเปลี่ยน หรือเจรจาต่อรองกับจารีตดังกล่าวในระดับใด

แนวคิดสตรีนิยม

สตรีนิยม (女性主义) เป็นกรอบแนวคิดที่อธิบายว่าความเป็นหญิงและความเป็นชายมิได้เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ หากเป็นผลจากโครงสร้างทางสังคมที่กำหนดบทบาทเชิงเพศ ซึ่งนำไปสู่การจำกัดสิทธิและโอกาสของผู้หญิง โดยเฉพาะในพื้นที่สาธารณะสะท้อนให้เห็นถึงสถานะของผู้หญิงว่าไม่มีสิทธิรุกล้ำพื้นที่อำนาจของผู้ชาย ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงโครงสร้างปิตาธิปไตยอย่างชัดเจน (Rodsap, 2012) ภายใต้โครงสร้างดังกล่าว บทบาทของ “แม่” และ “ภรรยา” มิได้เป็นเพียงสถานะทางครอบครัว หากยังทำหน้าที่เป็นกลไกกำกับและจำกัดพื้นที่ของผู้หญิงให้อยู่ในขอบเขตส่วนตัว ทั้งที่ผู้หญิงควรมีสิทธิแสดงออกและมีบทบาทในพื้นที่สาธารณะอย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย (Friedan, 1963) การศึกษานี้ใช้กรอบสตรีนิยมคลื่นลูกที่สอง (Second-wave Feminism) ซึ่งตั้งคำถามต่อการแบ่งแยกระหว่างพื้นที่ส่วนตัว (Private Sphere) และพื้นที่สาธารณะ (Public Sphere) ภายใต้แนวคิด “เรื่องส่วนตัวคือเรื่องการเมือง” (The Personal is Political) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโครงสร้างปิตาธิปไตยดำรงอยู่ผ่านความสัมพันธ์ในครอบครัวและชีวิตประจำวัน บทบาทของแม่และภรรยาจึงกลายเป็นพื้นที่ที่โครงสร้างดังกล่าวผลิตซ้ำและตอกย้ำอำนาจทางสังคมและการเมืองอย่างต่อเนื่อง (Hanisch, 1970) อย่างไรก็ตาม แนวคิดดังกล่าวมีรากฐานในบริบทสังคมตะวันตกศตวรรษที่ 20 ซึ่งวิพากษ์การแบ่งแยกระหว่างพื้นที่ส่วนตัวกับพื้นที่สาธารณะ ขณะที่สังคมศักดินาจีนและวัฒนธรรมการเมืองของชี่ตันตั้งอยู่บนโครงสร้างจารีต ระบบเครือญาติ และความสัมพันธ์แบบขงจื่อที่มิได้แยกสองพื้นที่นี้อย่างชัดเจน ดังนั้นการใช้แนวคิดนี้ในงานวิจัยจึงเป็นการประยุกต์ใช้เชิงบริบท มิใช่การถอดแบบกรอบสตรีนิยมตะวันตกโดยตรง เพื่ออธิบายว่าบทบาทมารดาและภรรยาทำหน้าที่เป็นพื้นที่ผลิตและต่อรองอำนาจทางการเมืองอย่างไร แม้แนวคิดสตรีนิยมจะแตกต่างกันตามบริบทสังคมและวัฒนธรรม แต่มีจุดร่วมสำคัญคือการอธิบายสถานะความเป็นรองหรือความเป็นอื่นของผู้หญิง และมุ่งตั้งคำถามต่อความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเพศ (Sangkhaphanthanont, 2016, pp. 268-269) งานวิจัยนี้จึงผสานมุมมองสตรีนิยมเชิงโครงสร้างและหลังโครงสร้างนิยม ซึ่งมองว่าเพศสภาพและอำนาจเป็นผลของกระบวนการสร้างความหมายผ่านวาทกรรม เพื่อนำมาวิเคราะห์การต่อรองอำนาจของเซียวฮองเฮาภายใต้โครงสร้างปิตาธิปไตย ทั้งในมิติของการก้าวข้ามสภาวะความเป็นอื่น (Othering) และภาวะไร้ตัวตน (Invisibility) รวมถึงการรื้อถอนเส้นแบ่งระหว่างพื้นที่ส่วนตัวกับพื้นที่สาธารณะในบทละครร่วมสมัย ควบคู่กับการพิจารณาความสัมพันธ์เชิงอำนาจแบบขงจื่อ เพื่ออธิบายความตึงเครียดระหว่างอำนาจทางการเมืองกับพันธนาการเชิงจารีต ทั้งนี้ การใช้กรอบแนวคิดสตรีนิยมมิได้มุ่งเพียงอธิบายการกดทับหรือสถานะความเป็นรองของผู้หญิงเท่านั้น หากยังชี้ให้เห็นว่าบทบาท “แม่” และ “ภรรยา” สามารถเป็นกลไกในการสร้างและต่อรองอำนาจทางการเมืองได้ในบางบริบท

แนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายใต้โครงสร้างแบบปิตาธิปไตย

โครงสร้างแบบปิตาธิปไตย (父权制) เป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ยึดหลักผู้ชายเป็นใหญ่ โดยมีโครงสร้างทางสังคมทำหน้าที่กำหนดความไม่เท่าเทียมระหว่างชายและหญิง ผ่านสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการเมือง ซึ่งครอบคลุม 3 ลักษณะ คือ (1) ฝ่ายชายมีอำนาจครอบงำฝ่ายหญิง (2) ฝ่ายชายอยู่เหนือฝ่ายหญิง และ (3) ฝ่ายหญิงตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบในแทบทุกด้าน (Sukhothai Thammathirat University, 2007, p.15) โครงสร้างดังกล่าวสะท้อนความไม่สมดุลทางอำนาจระหว่างเพศชายและหญิง และเป็นกรอบจำกัดบทบาทสตรีในพื้นที่สาธารณะ อย่างไรก็ตาม ภายใต้ข้อจำกัดของโครงสร้างชายเป็นใหญ่ ผู้หญิงบางคนสามารถแสดงบทบาทผู้นำได้ผ่าน “อำนาจอ่อน” (soft power) ซึ่งเป็นความสามารถที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและความชอบของผู้คน ส่งผลต่อการกระทำโดยการสมัครใจเลือกโดยปราศจากการบังคับหรือข้อต่อรองใด ๆ (Nye, 2004, p. 5) การใช้อำนาจอ่อนผ่านบทบาททางสังคม เช่น บทบาทภรรยา มารดา หรือที่ปรึกษาจึงเป็นช่องทางที่สตรีสามารถมีอิทธิพลทางการเมืองได้ แม้ไม่ได้มีอำนาจโดยตรงในเชิงโครงสร้างก็ตาม

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษา “บทบาทสตรีกับการเมือง” พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่วิเคราะห์บทบาทผู้หญิงผ่านกรอบประวัติศาสตร์และวรรณกรรม เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศภายใต้โครงสร้างปิตาธิปไตย และชี้ให้เห็นว่าสตรีมิได้มีสถานะเป็นเพียงฝ่ายที่อยู่ใต้อำนาจ หากยังมีบทบาทในการต่อรองอำนาจและสร้างพื้นที่ทางการเมืองของตนเอง อาทิ งานวิจัยของ Han (2018) แสดงให้เห็นว่าการปฏิรูประบบการสอบจอหงวนในสมัยพระนางบูเช็กเทียนเป็นกลยุทธ์ทางการเมืองที่ลดข้อจำกัดด้านชาติกำเนิดและเพศ พร้อมทั้งสร้างฐานอำนาจใหม่ผ่านการจัดระเบียบกลไกรัฐ ขณะที่ Charoenmahavit (2018) วิเคราะห์บทบาทสตรีใน *สามก๊ก* และชี้ให้เห็นว่าสตรีสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง แม้ยังอยู่ภายใต้โครงสร้างอำนาจแบบปิตาธิปไตย งานวิจัยของ Anunsiriwat (2017) ยังขยายประเด็นไปสู่ความแตกต่างระหว่างประเภทสื่อ โดยพบว่าภาพลักษณ์ของบูเช็กเทียนในวรรณกรรมโบราณมักนำเสนอในเชิงลบ ขณะที่ละครโทรทัศน์ร่วมสมัยให้ภาพเชิงบวกมากขึ้น ซึ่งสะท้อนอิทธิพลของบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

อย่างไรก็ตาม งานกลุ่มนี้มักมุ่งอธิบายบทบาทตัวละครเป็นรายกรณี มากกว่าการวิเคราะห์กระบวนการสร้างเรื่องเล่าและกลไกการผลิตซ้ำวาทกรรมที่กำหนดความหมายของ “สตรีผู้มีอำนาจ” ในแต่ละยุคสมัย ประเด็นดังกล่าวปรากฏชัดในงานศึกษาซูสีไทเฮาของ Nettayakul & Numtong (2023) ที่ชี้ว่าการดัดแปลงตัวละครจากนวนิยายญี่ปุ่น *Cang Qiong Zhi Mao* สู่ละครโทรทัศน์เป็นการปรับความหมายให้สอดคล้องกับมุมมองทางประวัติศาสตร์และอุดมการณ์ของผู้ผลิตสื่อ ขณะที่ Yaacob et al. (2023) วิเคราะห์ว่าภาพลักษณ์ของซูสีไทเฮาในงานประวัติศาสตร์และสื่อสาธารณะอยู่ภายใต้วาทกรรมทางเพศที่เชื่อมโยงการครอบครองอำนาจของผู้หญิงกับการละเมิดจารีต

แม้งานด้านการดัดแปลงและการวิเคราะห์วาทกรรมจะช่วยให้เห็นการผลิตซ้ำความหมายเกี่ยวกับสตรีผู้มีอำนาจ แต่ส่วนใหญ่ยังคงวิเคราะห์ในระดับ “ภาพแทน” ของตัวบทหรือการเปรียบเทียบข้ามสื่อ โดยขาดการบูรณาการกรอบความสัมพันธ์เชิงอำนาจ กระบวนการผลิตซ้ำวาทกรรม และการก่อรูปอัตลักษณ์สตรีในเชิงทฤษฎีอย่างเป็นระบบ ช่องว่างทางวิชาการจึงอยู่ที่การวิเคราะห์แบบบูรณาการซึ่งเชื่อมโยงการสร้างเรื่องเล่า การดัดแปลงข้ามสื่อ และการก่อรูปอัตลักษณ์สตรีภายใต้โครงสร้างอำนาจเข้าด้วยกัน การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งอธิบายว่ากลไกทางวาทกรรมทำหน้าที่นิยาม สร้างความชอบธรรม หรือบั่นทอนความชอบธรรมให้แก่บทบาทของสตรีผู้มีอำนาจในบริบทที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งเน้นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) เพื่ออธิบายกระบวนการก่อรูปความหมายของบทบาทสตรีและพลวัตอำนาจทางการเมืองที่ปรากฏในตัวบทละคร โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากบทละครจีนเรื่อง *จอมนางพิชิตบัลลังก์* จำนวนทั้งสิ้น 48 ตอน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ ได้แก่ บทสนทนาที่มีการกล่าวถึงบทบาททางการเมือง การตัดสินใจ การใช้อำนาจ หรือการต่อรองสถานะระหว่างตัวละครที่อยู่ในขอบเขตการศึกษาที่กำหนดไว้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ศึกษาบทละครโดยมุ่งวิเคราะห์การนำเสนอบทบาทของตัวละครเอกหญิง คือ เซียวฮองเฮาในบริบทการเมือง ผ่านการพิจารณาความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างตัวละคร โดยจำแนกการวิเคราะห์ออกเป็นความสัมพันธ์ของตัวละคร 2 กลุ่มหลัก ได้แก่

2.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเซียวฮองเฮากับฮ่องเต้เหลียวจิ่งจง วิเคราะห์ผ่านบทสนทนาและเหตุการณ์สำคัญ เพื่ออธิบายการก่อรูปบทบาทสตรีในฐานะภรรยาและผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองภายใต้โครงสร้างปิตาธิปไตย โดยใช้แนวคิดสตรีนิยมคลื่นลูกที่สอง โดยเฉพาะวาทกรรม “เรื่องส่วนตัวคือเรื่องการเมือง” เป็นกรอบพิจารณาการรื้อเส้นแบ่งระหว่างพื้นที่ส่วนตัวและสาธารณะ ทั้งนี้ การวิเคราะห์คำนึงถึงเงื่อนไขเชิงโครงสร้าง ได้แก่ สถานะทางชนชั้นและชาติพันธุ์ ความใกล้ชิดเชิงอำนาจ และวาทกรรมความชอบธรรมด้านคุณธรรมและหน้าที่ต่อรัฐ

2.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเซียวฮองเฮากับหานเต๋อรั่ง วิเคราะห์ผ่านบทสนทนาและเหตุการณ์สำคัญ เพื่อพิจารณาการนำเสนอรูปแบบอำนาจของผู้ปกครองที่ตั้งอยู่บนคุณธรรม จารีต และความจงรักภักดี โดยใช้แนวคิดวาทกรรมเชิงศีลธรรมเป็นกรอบในการอธิบายการสร้างความชอบธรรมแก่โครงสร้างอำนาจ

ของรัฐ และการกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจของสตรีในตำแหน่งการปกครอง ทั้งนี้ การวิเคราะห์เน้นว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวเชื่อมโยงกับบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อรัฐ มากกว่ามิติอารมณ์ส่วนบุคคล

2.2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหลัก ได้แก่ แนวคิดความสัมพันธ์ทั้งห้าของขงจื่อ แนวคิดสตรีนิยม และแนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายใต้โครงสร้างปิตาธิปไตย เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมุ่งพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้

2.2.1 การใช้วาทกรรมทางศีลธรรมและจารีตในการกำหนดสถานะและบทบาทของสตรีในบทละคร

2.2.2 การทำงานของอำนาจผ่านจุดตัดทางอัตลักษณ์ (Intersectionality) ระหว่างเพศสภาพ ชนชั้นผู้ปกครอง และชาติพันธุ์ชี่ตัน เพื่ออธิบายพลวัตการต่อรองอำนาจที่ซับซ้อนเกินกว่ามิติทางเพศเพียงประการเดียว

2.2.3 การวิเคราะห์บทละครในฐานะภาพแทน (Representation) ของสื่อร่วมสมัย โดยพิจารณาว่าการนำเสนอบทบาทสตรีในอดีตผ่านบทละครปี ค.ศ. 2020 สะท้อนอุดมการณ์และความคาดหวังของสังคมจีนร่วมสมัยต่อสตรีในพื้นที่อำนาจทางการเมืองอย่างไร

2.3 สรุปผลการศึกษาโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ ควบคู่กับการอภิปรายเชิงทฤษฎี เพื่ออธิบายกระบวนการก่อรูปอัตลักษณ์ บทบาท และอำนาจของสตรีในพื้นที่สาธารณะและการปกครอง โดยเน้นการเชื่อมโยงระหว่างตัวบทละคร กรอบแนวคิด และบริบททางสังคมการเมืองในเชิงวิพากษ์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์บทบาททางการเมืองของเซียวฮองเฮา โดยใช้โครงสร้างชนชั้นเป็นแกนหลักในการอธิบายรูปแบบการใช้อำนาจของสตรีชนชั้นนำในราชสำนักต้าเหลียว การตีความคำนึงถึงบริบทสังคมพหุชาติพันธุ์ ซึ่งประกอบด้วยจารีตการปกครองของชาวชี่ตันและอิทธิพลแนวคิดขงจื่อ ในฐานะเงื่อนไขที่เอื้อหรือจำกัดพื้นที่การใช้อำนาจผ่านความสัมพันธ์ 2 ประการ ได้แก่ การเป็นภรรยาและการเป็นผู้ปกครอง ดังจะวิเคราะห์ต่อไปนี้

1. บทบาททางการเมืองของเซียวฮองเฮาในฐานะสตรีชนชั้นนำ ผ่านความสัมพันธ์ระหว่างภรรยากับสามี

บทบาทของเซียวฮองเฮาสะท้อนสถานะสตรีภายใต้โครงสร้างปิตาธิปไตยที่อำนาจสูงสุดยังอยู่กับบุรุษ ขณะเดียวกัน บทละครได้ขยายบทบาทของพระนางจากพื้นที่ส่วนตัวสู่พื้นที่สาธารณะ ผ่านการทำหน้าที่ผู้สนับสนุน ที่ปรึกษา และผู้ปฏิบัติราชการแทนในช่วงที่ฮ่องเต้ประชวร กระบวนการดังกล่าวเผยให้เห็นการต่อรองอำนาจของสตรีภายในกรอบการเมืองแบบดั้งเดิม แม้มิได้ครอบครองอำนาจโดยตรง ดังตัวอย่างเนื้อหาที่ปรากฏว่า

เซียวเยี่ยนเยี่ยน เป็นบุตรีคนที่สามของอัครมหาเสนาบดีเซียวซือเวิน (萧思温) และองค์หญิงใหญ่แห่งแคว้นเยี่ยน เธอเติบโตท่ามกลางความผันผวนทางการเมืองในรัชสมัยฮ่องเต้เหลียวมู่จง เย่หลี่ว์จิ่ง (辽穆宗耶律璟) เป็นช่วงเวลาที่การปกครองไร้เสถียรภาพ และก่อให้เกิดความแตกแยกภายในราชสำนัก ภายใต้บริบทดังกล่าว การสร้างเครือข่ายทางการเมืองระหว่างอ๋องหมิงอี่ (明扆大王) กับอัครมหาเสนาบดีเซียวซือเวินจึงมิได้เป็นเพียงพันธมิตรทางอำนาจในระดับชนชั้นผู้ปกครองเท่านั้น หากสะท้อนการต่อรองระหว่างจารีตการปกครองชี่ตันที่เปิดพื้นที่ให้สตรีมีบทบาททางการเมือง กับอิทธิพลขงจื่อที่จำกัดบทบาทสตรี การพบกันระหว่างหมิงอี่กับเซียวเยี่ยนเยี่ยนจึงเป็นจุดตัดของเครือข่ายอำนาจที่เอื้อให้สตรีชนชั้นนำก้าวเข้าสู่สนามการเมืองผ่านสถานะและความสัมพันธ์กับโครงสร้างอำนาจชายเป็นศูนย์กลาง ภายใต้สถานการณ์คับขันจากการไล่ล่าของอ๋องไท่ผิง เหยี่ยนซาเก๋อ (太平王罨撒葛) เซียวเยี่ยนเยี่ยนได้เข้าช่วยเหลือหมิงอี่อย่างกล้าหาญ การกระทำดังกล่าวไม่เพียงสะท้อนบทบาทเชิงรุกและรูปแบบการใช้อำนาจของสตรีในวัฒนธรรมการเมืองชี่ตัน ซึ่งยอมรับความสามารถของสตรีในพื้นที่สาธารณะ ความเฉลียวฉลาด ความมุ่งมั่น และความทะเยอทะยานทางการเมืองของพระนางยิ่งปรากฏเด่นชัด เมื่อทรงยกซู่ลวี่ไทเฮา (述律太后) เป็นแบบอย่างในการดำเนินบทบาททางการเมือง แนวคิดดังกล่าวทำให้หมิงอี่มองพระนางไม่ใช่เพียงหญิงคนรัก หากยังเป็นคู่คิดทางการเมืองที่มีอุดมการณ์ร่วมกันในการปฏิรูปแผ่นดินต้าเหลียว

ภายหลังการเปลี่ยนผ่านอำนาจ อ๋องหมิงอี่ขึ้นครองราชย์เป็นจักรพรรดิองค์ที่ 5 แห่งต้าเหลียว พระนามว่าเหลียวจิ่งจง (辽景宗) เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเมือง อัครเสนาบดีเซียวซือเวินจึงผลักดันให้เซียวเยี่ยนเยี่ยนอภิเษกสมรสกับฮ่องเต้ แม้พระนางจะหมั้นหมายกับหานเต๋อรั่ง (韩德让) มาก่อน เหตุการณ์นี้สะท้อนว่าการอภิเษกมิใช่เพียงการเสียสละเชิงคุณธรรม หากเป็นกลไกทางการเมืองที่จำกัดอำนาจการตัดสินใจส่วนบุคคลของสตรีผ่านการสมรส เพื่อสร้างความชอบธรรมและความมั่นคงระหว่างตระกูลผู้ปกครอง การเปลี่ยนผ่านสู่สถานะฮองเฮาทำให้เซียวเยี่ยนเยี่ยนให้ความสำคัญต่อพันธกิจของรัฐเหนือความปรารถนาส่วนตน พระนางค่อย ๆ ปรับบทบาทจากความสัมพันธ์เชิงส่วนตัวไปสู่ความสัมพันธ์เชิงพันธกิจร่วมกับฮ่องเต้ในการบริหารและปกป้องบ้านเมือง อย่างไรก็ตาม แม้พระนางจะแสดงศักยภาพในการตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว แต่อำนาจดังกล่าวมิได้เป็นอิสระอย่างแท้จริง เนื่องจากการเข้าสู่พื้นที่อำนาจรัฐยังต้องอาศัยสถานะผ่านบุรุษเป็นสำคัญ ซึ่งสะท้อนความย้อนแย้งเชิงโครงสร้างของสตรีภายใต้ระบบปิตาธิปไตย ดังนั้นการใช้อำนาจของพระนางจึงมิใช่เพียงชัยชนะของสตรี หากเป็นกระบวนการต่อรองระหว่างความต้องการส่วนตนกับหน้าที่เชิงจารีต ทั้งนี้ อำนาจของสตรีชนชั้นนำมิได้ตั้งอยู่บนการหลุดพ้นโครงสร้าง หากแต่ก่อรูปขึ้นผ่านการดำรงอยู่และการต่อรองภายในระบบชนชั้นและโครงสร้างปิตาธิปไตย บทสนทนาระหว่างเซียวกุ้ยเฟยกับฮ่องเต้ในตอนที่ 23 จึงมิใช่เพียงการสื่อสารระหว่างสามีภรรยา หากสะท้อนกระบวนการต่อรองอำนาจของสตรีชนชั้นนำภายใต้เงื่อนไขทางการเมืองของราชสำนักต้าเหลียว ความว่า

萧贵妃：“明宸，我不知道大辽需要什么样的皇后，更不知道能否做好这大辽的皇后。但是从今以后，我会努力的。”

主上：“你愿意留下来？”

萧贵妃：“我愿意留下来，并且今后也不会再走了。”

主上：“好 好，朕答应你。朕会用一辈子的时间来爱你， 朕相信你会是最好的妻子，一定会成为大辽最好的皇后。朕相信你。”

萧贵妃：“我也答应你。从今以后，我们一起去守护大辽的江山，守护大辽的子民。”

(Jiang, 2020, 28.27)

เซียวกุ้ยเฟย: “หมิงอี่ ข้าไม่รู้ว่าต้าเหลียวต้องการฮองเฮาแบบไหน และยิ่งไม่รู้ว่าจะเป็นฮองเฮาที่ดีของต้าเหลียวได้ไหม แต่นับจากวันนี้ไปข้าจะพยายาม”

ฮ่องเต้: “เจ้ายินดีอยู่ต่อ”

เซียวกุ้ยเฟย: “ข้ายินดีอยู่ต่อ และต่อจากนี้ ข้าจะไม่จากไปอีกแล้ว”

ฮ่องเต้: “ดี ๆ เรารับปากเจ้า เราจะใช้เวลาทั้งชีวิตของเราเพื่อรักเจ้า เราเชื่อว่าเจ้าจะต้องเป็นภรรยาที่ดีที่สุด จะต้องเป็นฮองเฮาที่ดีที่สุดของต้าเหลียวได้แน่ เราเชื่อมั่นในตัวเจ้า”

เซียวกุ้ยเฟย: “ข้าก็รับปากท่าน นับจากวันนี้ไป พวกเราช่วยกันปกป้องแผ่นดินต้าเหลียว และปกป้องประชาชนต้าเหลียวไปด้วยกัน”

ต่อมา ฮ่องเต้เหลียวจิ่งจงทรงแต่งตั้งเซียวกุ้ยเฟยขึ้นเป็นฮองเฮา บทบาทของพระนางจึงมิได้จำกัดอยู่เพียงฐานะภรรยาตามกรอบจารีต หากยังดำรงสถานะที่ปรึกษาและผู้สนับสนุนหลักในการเสริมสร้างความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งมีส่วนผลักดันการปรับใช้ระบบบริหารแบบฮั่น แม้กรอบความสัมพันธ์ขงจื่อจะกำหนดให้สตรีจำกัดบทบาทอยู่ในพื้นที่ภายใน แต่จารีตของชนชั้นนำชี่ตันซึ่งให้สถานะทางสังคมแก่สตรีในระดับสูงกลับเปิดพื้นที่ให้ฮองเฮามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรม แตกต่างจากจารีตขงจื่อของชนชั้นนำฮั่นที่เน้นลำดับชั้นทางเพศอย่างเคร่งครัด ศักยภาพทางการเมืองของพระนางจึงมีรากฐานจากการเติบโตในตระกูลชนชั้นสูงชี่ตัน ซึ่งเอื้อต่อการสั่งสมความรู้ด้านการปกครองและการมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะของสตรี ต้นทุนทางชนชั้นและความยืดหยุ่นของจารีตดังกล่าว ส่งผลให้บทบาทของเซียวฮองเฮาในฐานะ “คู่คิดทางการเมือง” ดำรงอยู่ได้อย่างมีความชอบธรรมในเชิงโครงสร้าง มิใช่เพียงข้อยกเว้นเฉพาะตัวบุคคล ภายใต้บริบทนี้ บทบาทของเซียวฮองเฮาในฐานะ “ภรรยา” จึงไม่อาจอธิบายได้เพียงผ่านกรอบความสัมพันธ์แบบขงจื่อ หากต้องพิจารณาร่วมกับเงื่อนไขทางชาติพันธุ์และจารีตของชนชั้นนำชี่ตัน ซึ่งเอื้อให้สตรีชนชั้นสูงสามารถแปรสถานะภรรยาให้กลายเป็นฐานอำนาจทางการเมืองได้อย่างชอบธรรม

เมื่อพระอาการประชวรของฮ่องเต้รุนแรงจนกระทบการว่าราชการ เซียวฮองเฮาได้ใช้ไหวพริบและวาทศิลป์โน้มน้าวให้ฮ่องเต้ยอมรับบทบาทผู้สำเร็จราชการแทน โดยย้ำความทรงจำร่วมว่าพระองค์ทรงเลือก

ให้พระนางเข้าวังตั้งแต่แรกเพราะทรงเชื่อมั่นในความสามารถของพระนาง และสร้างความชอบธรรมแก่บทบาทของตนด้วยการยืนยันว่าการตั้งครรภ์ได้พ้นช่วงอันตรายแล้ว ดังที่ปรากฏ ในตอนที่ 26 ความว่า

萧皇后：“为何不可？你忘了当初为什么要我入宫？不就是因为我是那个有能力站出来掌控大局的人吗？”

主上：“朕记得。但现如今你怀有身孕哪。

萧皇后：“我之前问过迪里姑了，他说孩子已经过了最危险的头几个月，现在已经很稳定了。我身为皇后，应该在此刻站出来直面困难，绝不应只靠你把我庇护在身后，而我对外界却一无所知。”

(Jiang, 2020, 35.11)

เซียวฮองเฮา: “เหตุใดจึงไม่ได้ พระองค์ทรงลืมแล้วหรือว่าตอนแรกเหตุใดจึงให้หม่อมฉันเข้าวัง ก็เพราะว่าหม่อมฉันคือคนที่มีความสามารถจะก้าวออกมาควบคุมสถานการณ์ได้มิใช่เหรอ”

ฮ่องเต้: “เราจำได้ แต่ตอนนี้เจ้ากำลังตั้งครรภ์อยู่นะ”

เซียวฮองเฮา: “ก่อนนี้หม่อมฉันถามตี๋หลี่กูแล้ว เขาบอกว่าเด็กในครรภ์พ้นช่วงเดือนอันตรายไปแล้วและตอนนี้อาการก็อยู่ตัว หม่อมฉันในฐานะฮองเฮาในเวลานี้สมควรออกมาเผชิญหน้ากับอุปสรรค ไม่ใช่เอาแต่อาศัยพระองค์ให้คอยคุ้มกันหม่อมฉันไว้ด้านหลัง แล้วให้หม่อมฉันไม่รู้เรื่องภายนอกเลย”

บทสนทนาดังกล่าว สะท้อนกระบวนการต่อรองอำนาจผ่านภาษาโดยถ้อยคำ “เหตุใดจึงไม่ได้” ทำหน้าที่เป็นการตั้งคำถามเชิงท้าทายต่อข้อจำกัดบทบาททางเพศ ขณะที่ข้อความ “ฉันคือคนที่มีความสามารถจะก้าวออกมาควบคุมสถานการณ์ได้มิใช่เหรอ” เป็นการประกาศอัตลักษณ์เชิงอำนาจและวางตำแหน่งตนเองในฐานะผู้กระทำการ มิใช่เพียงสตรีภายใต้กรอบการคุ้มครองแบบจารีต ในขณะที่ฮ่องเต้ตอบโต้โดยอ้างถึงสถานะการตั้งครรภ์ ซึ่งสะท้อนความพยายามที่จะดึงพระนางกลับสู่พื้นที่ส่วนตัว แต่เซียวฮองเฮากลับใช้เหตุผลด้านความปลอดภัยของครรภ์เพื่อสร้างความชอบธรรมให้บทบาททางการเมืองของตน ดังนั้นแม้อยู่ในภาวะตั้งครรภ์ พระนางยังคงยืนยันบทบาทของตนในฐานะผู้มีศักยภาพควบคุมสถานการณ์ ขณะที่ฮ่องเต้แม้จะทรงห่วงใย แต่ท้ายที่สุดก็ยอมรับความสามารถและมอบความไว้วางพระราชหฤทัย เหตุการณ์ดังกล่าวสะท้อนว่าการต่อรองอำนาจของสตรีเกิดขึ้นผ่านการใช้สถานะและจารีตภายในโครงสร้างมากกว่าการปฏิเสธโดยตรง การตั้งครรภ์ซึ่งเป็นข้อจำกัดเชิงเพศจึงกลายเป็นเงื่อนไขในการสร้างความชอบธรรมทางการเมือง แสดงให้เห็นว่าอำนาจสามารถจัดวางและต่อรองได้ภายใต้กรอบสังคมที่กำหนด

อย่างไรก็ตาม การขึ้นดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการของเซียวฮองเฮากลับเผชิญแรงต้านจากขุนนางที่ไม่ยอมรับอำนาจสตรีในทางการเมือง เนื่องจากยึดถือแนวคิดที่ว่าการบริหารราชการเป็นหน้าที่ของบุรุษ ขณะที่สตรีควรอยู่ฝ่ายในและไม่ควรแทรกแซงราชกิจ ความไม่พอใจดังกล่าวปรากฏผ่านการเคลื่อนไหวของ

อ๋องจ้าวสี่อิ่น (赵王喜隐) ซึ่งมองว่าตำแหน่งผู้สำเร็จราชการควรเป็นสิทธิของตนในฐานะทายาทสายตรง เขาจึงวางแผนลอบทำร้ายเซียวฮองเฮาเพื่อสั่งสอนพระนางที่เข้ามาแย่งชิงอำนาจไป แม้แผนการลอบทำร้ายจะล้มเหลว และทั้งฮ่องเต้กับเซียวฮองเฮาจะทรงทราบผู้อยู่เบื้องหลัง พระนางกลับคัดค้านการลงโทษอย่างเด็ดขาด โดยให้เหตุผลเชิงเสถียรภาพของราชสำนักมากกว่าการใช้อำนาจลงทัณฑ์โดยตรง ทั้งนี้ พระนางเลือกใช้กลยุทธ์ถ่วงดุลอำนาจและการประนีประนอม ด้วยการนำอ๋องไท่ผิงกลับมาเพื่อคานอำนาจกับสี่อิ่น การตัดสินใจดังกล่าวสะท้อนถึงความสามารถในการประเมินสถานการณ์ และบริหารความขัดแย้งเชิงอำนาจได้อย่างรอบคอบ ส่งผลให้ฮ่องเต้ยอมรับและให้ความไว้วางพระราชหฤทัยต่อบทบาทของพระนางในฐานะคู่คิดทางการเมือง ดังที่ปรากฏในบทสนทนา ตอนที่ 27 ความว่า

萧皇后：“现如今喜隐与高勋、女里已经合谋，朝中势力已经无人能与之匹敌。如果太平王回来压制，总比我们直接跟他们对峙好。”

主上：“有一点朕承认，如果罨撒葛回来的话，确实可以压制喜隐。但你要知道，这会是前门驱狼、后门进虎。到那个时候，局势会更加危险。”

萧皇后：“让他回来或许是前门驱狼、后门进虎，但只要能巧加利用，制衡双方，或许对我们来说也是修养之机。”

主上：“燕燕，你想过吗？罨撒葛可比喜隐更加难以控制。”

萧皇后：“可是，如果放任在他沙佗招兵买马，对我们来说，威胁会越来越大。”

主上：“罨撒葛，他对皇位的渴望比任何人都强。想要稳住他，只有一个方法就是许以皇位。或者许以皇位，他都不一定能满足。因为在他的心里，他觉得这个位置本来就属于他。他一直心有不甘。燕燕，这里面的风险你想清楚了吗？”

萧皇后：“可他毕竟是我们和我们的后辈需要去跨过的一座山峰。不要逃避，明扆，让他回来吧，回到上京。有些事情还可以在我们的掌握之中。不必担心，他以前输给过你，如今也一样赢不了你。所有的困难，我们都一起去面对。”

主上：“好，朕听你的。”

(Jiang, 2020, 36.53)

เซียวฮองเฮา: “ยามนี้สี่อิ่นร่วมมือกับเกาซวิน หนี่วหลี่แล้ว อิทธิพลในราชสำนักไม่มีใครงัดข้อได้ หากอ๋องไท่ผิงกลับมากดข่มไว้ก็ดีกว่าเราคุมเชิงกับพวกเขาโดยตรง”

ฮ่องเต้: “มีจุดหนึ่งที่เรายอมรับว่าหากเหยี่ยนซาเก๋อกลับมา สามารถกดข่มสี่อิ่นได้จริง แต่เจ้าต้องรู้ว่านี่จะเป็นประตูหน้าไล่สุนัขป่า ประตูหลังพยัคฆ์กราย ถึงยามนั้นสภาพการณ์จะยิ่งอันตราย”

เซียวฮองเฮา: “ให้เขากลับมาอาจจะเป็นประตูหน้าไล่สุนัขป่า ประตูหลังพยัคฆ์กราย แต่ขอแค่สามารถใช้งานได้อย่างเหมาะสม คานอำนาจทั้งสองฝ่าย อาจจะเป็นโอกาสพักฟื้นสำหรับเรา”

ฮ่องเต้: “เยี่ยนเยี่ยน เจ้าเคยคิดหรือไม่ว่าเหยี่ยนซาเก๋อนั้นคุมยากกว่าสี่อิ่นนัก”

เซียวฮองเฮา: “แต่หากปล่อยให้เขารวมทหารซื้อม้าอยู่ซาถัว สำหรับเราแล้วก็ยิ่งเป็นภัยใหญ่ขึ้นต่อเรา”

ฮ่องเต้: “เหยี่ยนซาเก๋อ ความหมายมาดต่อบัลลังก์ของเขามีมากยิ่งกว่าใคร หากอยากทำให้เขาสงบมีเพียงวิธีเดียว ก็คือยกบัลลังก์ให้ หรือยกบัลลังก์ให้ก็อาจยังไม่พอใจเขา เพราะในใจเขา เขาคิดว่าตำแหน่งนี้เดิมก็เป็นของเขา ใจเขาไม่ยินยอมมาตลอด เยี่ยนเยี่ยนอันตรายในเรื่องนี้เจ้าคิดดีหรือยัง”

เซียวฮองเฮา: “แต่อย่างไรเขาก็เป็นยอดเขาที่เราและลูกหลานต้องข้ามไป อย่าหนีเลยหมิงอี่ ให้เขากลับมาเถอะ กลับมาช่างจิง มีบางเรื่องยังจะสามารถอยู่ในการควบคุมของเรา ไม่ต้องกังวล เขาเคยแพ้ฝ่าบาทแล้ว บัดนี้ก็ชนะฝ่าบาทไม่ได้เช่นกัน ทุกความยากลำบากเราไปเผชิญหน้าด้วยกัน”

ฮ่องเต้: “ได้ เราฟังเจ้า”

การกลับมาของอ๋องไท่ผิงและความทะเยอทะยานของอ๋องจ้าวสี่อิ่นในการช่วงชิงอำนาจผู้สำเร็จราชการสะท้อนความขัดแย้งทางการเมืองในราชสำนักเหลียวที่ทวีความรุนแรงผ่านความพยายามบ่อนทำลายหลายครั้ง เหตุการณ์ดังกล่าวชี้ว่าบทบาทของเซียวฮองเฮาในฐานะภรรยามิใช่เพียงความสัมพันธ์ส่วนบุคคล หากเป็นตำแหน่งเชิงสัญลักษณ์ที่ผูกโยงกับความชอบธรรมของอำนาจรัฐ จึงตกเป็นเป้าการท้าทายโดยตรง และนำไปสู่การตัดสินใจเนรเทศอ๋องจ้าวสี่อิ่นไปยังจู่โจวเพื่อจำกัดอิทธิพลฝ่ายตรงข้าม ขณะเดียวกันการไม่ตอบโต้ข่าวลือเรื่องความสัมพันธ์กับหานเต๋อรั่งโดยตรง และการยืนยันความไว้วางพระราชหฤทัยกับฮ่องเต้ สะท้อนยุทธศาสตร์การควบคุมภาพลักษณ์และรักษาเสถียรภาพของอำนาจ ดังถ้อยคำที่พระนางกล่าวกับนางกำนัลและขันทีในตำหนักในตอนที่ 30 ความว่า

“只要主上与我同心，这些流言影响不到我的。毕竟我问心无愧。”

(Jiang, 2020, 25.00)

“ขอเพียงฮ่องเต้กับข้าเข้าใจกัน ข่าวลือนี้ไม่มีผลอะไรกับข้า เพราะอย่างไรข้าก็บริสุทธิ์ใจ”

ถ้อยคำดังกล่าวสะท้อนการจัดการวิกฤติผ่านการยืนยันความชอบธรรมของตนและการรักษาความไว้วางพระราชหฤทัยระหว่างพระนางกับฮ่องเต้

ความสัมพันธ์ระหว่างฮ่องเต้และเซียวฮองเฮาสามารถตีความได้ในฐานะความสัมพันธ์เชิงอำนาจแบบพึ่งพาอาศัยมากกว่าความผูกพันส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะในช่วงที่การเมืองเต็มไปด้วยความไม่แน่นอนและการแย่งชิงอำนาจ การที่เซียวฮองเฮาเลือกกำกับดูแลราชสำนักในช่วงที่ฮ่องเต้ออกประพาสล่าสัตว์ สะท้อนการจัดสรรบทบาททางการเมืองภายใต้ภาวะวิกฤติ และแสดงให้เห็นว่าสตรีในราชสำนักมิได้จำกัดบทบาทของตนเองไว้เพียงฝ่ายใน หากสามารถทำหน้าที่เชิงบริหารเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐได้และตระหนักถึงหน้าที่ของบ้านเมืองเหนือประโยชน์ส่วนตน ขณะเดียวกัน ถ้อยคำของฮ่องเต้ที่แสดงความห่วงใยโดยมิได้ลดทอนบทบาทของพระนางให้เป็นเพียง “หน้าที่ของสตรี” ก็สะท้อนการยอมรับอำนาจเชิงความสามารถของเซียวฮองเฮา ส่วนถ้อยคำของเซียวฮองเฮาที่กล่าวว่า “สามีภรรยาใจเป็นหนึ่ง จะแบ่งเจ้าข้าไปทำไม” ทำหน้าที่เป็นวาทกรรมที่ผลิตความหมายของ “อำนาจร่วม” ระหว่างสามีภรรยา ซึ่งเชื่อมโยงความเป็นคู่ชีวิตเข้ากับความรับผิดชอบทางการเมืองร่วมกัน มิใช่เพียงความสัมพันธ์เชิงอารมณ์ ในระดับวาทกรรมถ้อยคำดังกล่าวมิได้ลบล้างลำดับชั้นเชิงเพศ หากจัดวางอำนาจของสตรีให้อยู่ในกรอบ “ความเป็นหนึ่งเดียว” ที่สังคมยอมรับได้ จึงช่วยลดทอนความตึงเครียดที่อาจเกิดจากการมีอำนาจร่วมในพื้นที่รัฐภายใต้ระเบียบปิตาธิปไตย ดังที่ปรากฏในบทสนทนา ในตอนที่ 37 ความว่า

> 主上：“燕燕，整个大辽的担子都担在你一个人肩上了。皇后真是辛苦了。”
>
> 萧皇后：“夫妻同心，何必分你我？你安心去吧，我可以处理好。”
>
> (Jiang, 2020, 16.25)

> ฮ่องเต้: “เยี่ยนเยี่ยน ภาระหน้าที่ทั้งต้าเหลียวล้วนอยู่บนบ่าเจ้าผู้เดียว ฮองเฮาต้องลำบากแล้ว”
>
> เซียวฮองเฮา: “สามีภรรยาใจเป็นหนึ่งจะแบ่งเจ้าข้าไปทำไม ประพาสอย่างสบายใจเถิด หม่อมฉันจะจัดการให้เรียบร้อยเอง”

บทบาทของเซียวฮองเฮาสะท้อนแนวคิดขงจื่อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภรรยากับสามี ซึ่งกำหนดให้สตรีที่ดีต้องเชื่อฟังสามี ขณะเดียวกันพระนางมิได้เป็นเพียงผู้ปฏิบัติตาม หากยังขยายบทบาทสู่การเป็นที่ปรึกษาและคู่คิดทางการเมือง โดยเฉพาะในช่วงที่ฮ่องเต้ประชวร ซึ่งเอื้อให้มีส่วนร่วมในการบริหารราชการเพื่อรักษาเสถียรภาพของราชสำนัก แม้มิได้ครอบครองอำนาจอย่างเป็นทางการ พระนางสามารถใช้อิทธิพลผ่านสถานะฮองเฮาและความใกล้ชิดเชิงอำนาจในการกำหนดทิศทางทางการเมือง การวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยมคลื่นลูกที่สอง โดยเฉพาะวาทกรรม “เรื่องส่วนตัวคือเรื่องการเมือง” ในบริบทสังคมศักดินาจีน–ชี่ตันซึ่งมิได้แยกพื้นที่ส่วนตัวออกจากพื้นที่สาธารณะอย่างเด็ดขาด ความสัมพันธ์สามีภรรยาในราชสำนักจึงกลายเป็นพื้นที่ผลิตและต่อรองอำนาจทางการเมือง อาศัยทั้งสถานะเชิงสัญลักษณ์

อำนาจที่ไม่เป็นทางการ และเงื่อนไขทางชนชั้นที่เอื้อให้สตรีสามารถจัดวางตนเองภายใต้ข้อจำกัดของโครงสร้างได้อย่างแยบยล

2. บทบาททางการเมืองของเซียวฮองเฮาในฐานะชนชั้นผู้ปกครอง ผ่านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครอง

บทบาททางการเมืองของเซียวฮองเฮาผ่านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครองสะท้อนภาพสตรีในฐานะผู้นำที่ใช้อำนาจผ่านคุณธรรม ความชอบธรรม และการยึดถือจารีตทางการเมือง ความสัมพันธ์ดังกล่าวมิได้ตั้งอยู่บนอำนาจบังคับ หากแต่ก่อรูปขึ้นผ่านความไว้วางใจ ความรับผิดชอบ และการอุทิศตนเพื่อผลประโยชน์ของรัฐ อันเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบจารีตจีน ดังตัวอย่างเนื้อหาที่ปรากฏว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างเซียวฮองเฮากับหานเต๋อรั่งมิได้ปรากฏเพียงในฐานะเรื่องรักส่วนบุคคล หากยังสะท้อนว่าโครงสร้างอำนาจของระบอบจารีตมีบทบาทกำหนดการตัดสินใจของบุคคลอย่างชัดเจน ความผูกพันของทั้งสองจึงเชื่อมโยงกับพันธกิจทางการเมืองอย่างแยกไม่ออก แม้ทั้งสองจะมีความสัมพันธ์และหมั้นหมายกันตั้งแต่วัยเยาว์ แต่ด้วยข้อจำกัดทางการเมืองและผลประโยชน์ของรัฐ เซียวเยี่ยนเยี่ยนจึงต้องอภิเษกกับฮ่องเต้เพื่อรักษาเสถียรภาพของราชวงศ์ การตัดสินใจดังกล่าวสะท้อนอุดมคติของผู้นำในระบอบจารีตที่วางผลประโยชน์ของรัฐเหนือความปรารถนาส่วนบุคคล ดังปรากฏในถ้อยคำของเซียวกุ้ยเฟยในตอนที่ 23 ที่แสดงถึงการตระหนักรู้บทบาทและหน้าที่ต่อบ้านเมือง ความว่า

> “如果我就这样离开了，大辽的改革之路该怎么办？爹爹又该如何？德让哥哥…看来，我们的缘分注定要为了大辽而放下了。”
>
> (Jiang, 2020, 27.12)

> “ถ้าข้ามาจากไปแบบนี้ เส้นทางปฏิรูปของต้าเหลียวจะทำอย่างไร แล้วท่านพ่อจะทำอย่างไร พี่เต๋อรั่งเห็นทีพรหมลิขิตของท่านกับข้าคงกำหนดให้ต้องวางลงเพื่อต้าเหลียวแล้ว”

แม้ความรักระหว่างเซียวกุ้ยเฟยกับหานเต๋อรั่งจะยุติลง แต่ความสัมพันธ์ของทั้งสองกลับปรับเปลี่ยนไปสู่รูปแบบความร่วมมือเชิงสถาบันที่ตั้งอยู่บนความเคารพ ความไว้วางใจ และการยึดมั่นในลำดับชั้นอำนาจ หานเต๋อรั่งยังคงปฏิบัติหน้าที่ในฐานะขุนนางผู้จงรักภักดี ขณะที่เซียวฮองเฮาใช้อำนาจผ่านความชอบธรรมเชิงคุณธรรมมากกว่าความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ความสัมพันธ์ลักษณะนี้สะท้อนแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครองที่ยึดหลักหน้าที่และความรับผิดชอบต่อรัฐเป็นสำคัญ ยิ่งไปกว่านั้น เหตุการณ์ความขัดแย้งภายในราชสำนัก เช่น แผนลอบวางยาพิษฮ่องเต้และเซียวฮองเฮาในคืนงานเลี้ยงฉลองการหายประชวรขององค์รัชทายาทเหวินซูหนูปรากฏในฐานะพื้นที่ทดสอบภาวะผู้นำและความสามารถในการจัดการวิกฤติ โดยการประสานความร่วมมือระหว่างเซียวฮองเฮา ฮ่องเต้ และหานเต๋อรั่ง แสดงให้เห็นเครือข่ายอำนาจ

ที่ตั้งอยู่บนความไว้วางใจและการประเมินสถานการณ์อย่างรอบคอบ การตัดสินพระทัยลงมือกำจัดฝ่ายกบฏจึงมิได้เป็นเพียงการกระทำเชิงอารมณ์ หากสะท้อนอำนาจการตัดสินใจที่มีความชอบธรรมในการรักษาเสถียรภาพของรัฐ

ความขัดแย้งภายในราชสำนักแม้จะคลี่คลายลงแล้ว แต่สถานการณ์ภายนอกกลับยิ่งตอกย้ำภาวะผู้นำของเซียวฮองเฮา โดยเฉพาะความไม่สงบทางตอนใต้ซึ่งส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐ เหตุการณ์วิกฤติที่เมืองโยวโจวภายใต้การดูแลของหานเต๋อรั่งในฐานะผู้ตรวจการ จึงมิได้ปรากฏในฐานะความพ่ายแพ้ทางทหารเพียงอย่างเดียว หากทำหน้าที่เป็นบริบทที่เปิดพื้นที่ให้สตรีผู้ปกครองแสดงบทบาทเชิงอำนาจอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้ภาวะคับขัน การร้องขอกำลังสนับสนุนจากหานเต๋อรั่งสะท้อนความสัมพันธ์เชิงการเมืองระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครองที่ตั้งอยู่บนความไว้วางใจและความรับผิดชอบร่วมต่อรัฐ

เหตุการณ์การส่งจดหมายผ่านสัญญะ “เมฆดำกลบหิมะ” ทำหน้าที่ตอกย้ำภาวะวิกฤติ และเชื่อมโยงเครือข่ายอำนาจระหว่างศูนย์กลางราชสำนักกับพื้นที่ชายแดน การตัดสินพระทัยของเซียวฮองเฮาในการเรียกประชุมขุนนางอย่างเร่งด่วน และอาสานำทัพออกศึกด้วยพระองค์เอง แม้อยู่ในภาวะตั้งครรภ์สะท้อนการรับรู้บทบาทผู้นำที่ตั้งอยู่บนความรับผิดชอบต่อแผ่นดิน มากกว่าการยึดติดกับข้อจำกัดทางเพศสภาพหรือสถานะร่างกายของสตรี การยืนกรานนำทัพครั้งนี้จึงเป็นการยืนยันอำนาจเชิงศีลธรรมควบคู่กับอำนาจเชิงสถาบัน โดยถ้อยคำที่เซียวฮองเฮากล่าวต่อหน้าขุนนางในท้องพระโรงในตอนที่ 35 มิได้ทำหน้าที่เป็นเพียงคำสั่งทางทหาร หากเป็นการประกาศความชอบธรรมในการใช้อำนาจในฐานะผู้สำเร็จราชการซึ่งเชื่อมโยงหน้าที่ส่วนบุคคลเข้ากับผลประโยชน์ของรัฐอย่างแนบแน่น ความว่า

> “眼下幽云十六州不容有失，朕作为皇后，主上将摄政大权交予朕，朕必须担起这个责任。休哥惕隐，你留在宫中，辅佐主上处理政务。耶律斜轸，立刻点兵，与朕各率五万皮室军，前去幽州。”
>
> (Jiang, 2020, 12.40)

> “ตอนนี้หัวเมืองโยวอวิ๋นทั้งสิบหกจะเสียหายไม่ได้เด็ดขาด เราในฐานะฮองเฮา ฮ่องเต้ทรงประทานอำนาจผู้สำเร็จราชการไว้กับเรา เราจำเป็นต้องแบกรับภาระนี้ หัวหน้าราชครูชิวเกอท่านอยู่ในวังหลวงคอยช่วยฮ่องเต้บริหารงานราชการ เยลวี่เซี๋ยเจิ่นรีบเตรียมทหาร เจ้ากับเรานำทัพฝีซื่อคนละห้าหมื่นนาย มุ่งไปเมืองโยวโจว”

เมื่อข้ารับใช้แสดงความกังวลว่าการนำทัพด้วยพระองค์เองอาจนำไปสู่การตำหนิจากฮ่องเต้ เซียวฮองเฮากลับให้เหตุผลว่าการช่วยเหลือหานเต๋อรั่งมิได้ตั้งอยู่บนความสัมพันธ์ส่วนตัว หากมองเขาในฐานะตัวแทนของไพร่พลผู้เสียสละเพื่อปกป้องแผ่นดิน ท่าทีดังกล่าวสะท้อนหลักการเมืองแบบจารีตที่ผู้ปกครองต้องตอบแทนความจงรักภักดีด้วยความคุ้มครองและความรับผิดชอบเชิงศีลธรรม การออกศึกแทนฮ่องเต้จึงมิใช่เพียงความเด็ดเดี่ยวเชิงบุคลิกภาพ หากเป็นการใช้อำนาจภายใต้เงื่อนไขโครงสร้างที่เปิด

พื้นที่ให้สตรีก้าวข้ามบทบาทฝ่ายใน และสถาปนาความชอบธรรมในการบัญชาการกองทัพ อำนาจของพระนางจึงมิได้ตั้งอยู่บนเพศ หากก่อรูปผ่านหน้าที่เชิงศีลธรรมในการพิทักษ์รัฐภายใต้ระเบียบการเมืองแบบจารีต ดังปรากฏในตอนที่ 35 ความว่า

> “主上会理解我的。朕是代主亲征，韩德让死守幽州——他不负家国，我绝不负他。”
>
> (Jiang, 2020, 13.26)

> “ฮ่องเต้ต้องเข้าใจเรา เราออกศึกแทนฮ่องเต้ หานเต๋อรั่งพลีกายปกป้องโยวโจว——เขาไม่ทอดทิ้งบ้านเมือง เราก็จะทอดทิ้งเขาไม่ได้”

ภายหลังการสวรรคตของฮ่องเต้เหลียวจิ่งจงในปี ค.ศ. 982 อ๋องเหลียง เย่หลี่ว์หลงซวี่ ซึ่งมีพระชนมายุเพียง 12 ปี ได้ขึ้นครองราชย์เป็นจักรพรรดิพระนามว่า “เหลียวเซิ่งจง” (辽圣宗) โดยมีเซียวไทเฮาทรงว่าราชการแทนตามพระราชพินัยกรรมของฮ่องเต้ต้าสิง อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนผ่านอำนาจดังกล่าวก่อให้เกิดแรงต้านจากราชนิกุลบางส่วน โดยเฉพาะอ๋องสู่ เยลวี่เต้าอิ่น (蜀王耶律道隐) เสด็จอาของอดีตฮ่องเต้ ซึ่งอ้างจารีตการสืบราชบัลลังก์ในอดีตเพื่อท้าทายความชอบธรรมของฮ่องเต้วัยเยาว์ ท่ามกลางความขัดแย้งดังกล่าว เซียวไทเฮามิได้เลือกใช้อำนาจเชิงบังคับเพื่อกำราบฝ่ายคัดค้าน หากแต่แสดงไหวพริบทางการเมืองผ่านการผสมผสานอำนาจเชิงจริยธรรม การคุมเชิงเชิงสถาบัน และการอ้างอิงความสัมพันธ์ส่วนบุคคลเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการตัดสินใจของตน โดยเฉพาะการหยิบยก “บุญคุณ” ที่อ๋องสู่เคยได้รับจากอดีตฮ่องเต้มาเป็นกรอบในการตั้งคำถามเชิงศีลธรรม ซึ่งทำหน้าที่เป็นแรงกดดันทางการเมืองในลักษณะที่ไม่เผชิญหน้าโดยตรง ดังปรากฏในตอนที่ 41 ความว่า

> 蜀王：“慢着，皇后。大行皇帝既然已经去了，还请节哀。不过，这即位登基之事，恐怕还需再议上一议。咱们大辽从来没有过幼主继位的先例，自太祖皇帝开始，传位总是给年长的亲王的。”
>
> 萧太后：“蜀王是主上的叔父，大行皇帝一向对蜀王恩重有加。他尸骨未寒，你就是这样报答他的恩情的吗？”
>
> 蜀王：“本王正是因为敬重先帝，才在此将祖上的规矩说上一说。皇帝之位，应该交给有能力的人来坐。梁王太小，他坐不了。”
>
> 萧太后：“其他诸王呢？还有谁不服的？”
>
> (Jiang, 2020, 38.58)

> อ๋องสู่: “ข้าก่อน ฮองเฮา ในเมื่อฮ่องเต้ต้าสิงจากไปแล้ว ขอทรงระงับความโศกเศร้าไว้ก่อน แต่เรื่องขึ้นครองราชย์ เกรงว่ายังต้องปรึกษาหารือกันอีก แผ่นดินต้าเหลียวของเราไม่เคยมี

ธรรมเนียมให้ฮ่องเต้วัยเยาว์สืบทอดบัลลังก์มาก่อน ตั้งแต่สมัยฮ่องเต้ไท่จู่ก็ล้วนส่งต่อบัลลังก์ให้ชินอ๋องอาวุโส ”

เซียวไทเฮา: “อ๋องสู คือเสด็จอาของฮ่องเต้ ฮ่องเต้ต้าสิงมีบุญคุณต่ออ๋องสู่เสมอมา เขาเพิ่งสิ้นพระชนม์ได้ไม่นาน ท่านก็ตอบแทนบุญคุณเขาเช่นนี้หรือ”

อ๋องสู่: “เพราะข้าเคารพนับถืออดีตฮ่องเต้ ในที่นี้ถึงได้พูดเรื่องกฎระเบียบของบรรพบุรุษ ตำแหน่งฮ่องเต้สมควรมอบให้กับผู้มีความสามารถมานั่ง อ๋องเหลียงยังเด็กเกินไป เขาไม่อาจปกครองได้”

เซียวไทเฮา: “อ๋องท่านอื่นว่าอย่างไร ยังมีผู้ใดไม่เห็นชอบอีก ”

จากบทสนทนาดังกล่าวปรากฏกลยุทธ์การใช้อำนาจเชิงศีลธรรมและวาทกรรมของเซียวไทเฮาในการสร้างฉันทามติภายใต้กรอบจารีตและความจงรักภักดี คำถามที่ว่า “อ๋องท่านอื่นว่าอย่างไร ยังมีผู้ใดไม่เห็นชอบอีก” แม้ดูเสมือนเปิดพื้นที่ให้แสดงความคิดเห็น แต่แท้จริงแล้วสถานการณ์ดังกล่าวบังคับให้คู่สนทนาต้องประกาศจุดยืนทางการเมืองอย่างเปิดเผย ภายใต้บริบทที่ผู้มีอำนาจสามารถตีความความเงียบว่าเป็นการไม่ภักดี กลไกเช่นนี้จึงกดดันให้อ๋องสู่และฝ่ายคัดค้านยอมรับสถานการณ์โดยปริยาย ขณะเดียวกันการประกาศความจงรักภักดีของหานเต๋อรั่งยิ่งตอกย้ำความชอบธรรมของอำนาจสำเร็จราชการ เหตุการณ์นี้ชี้ให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครองในระบอบจารีตมิได้ตั้งอยู่บนการบังคับโดยตรง หากก่อรูปผ่านการกำกับความหมายเชิงศีลธรรมและการจัดวางจุดยืนทางการเมือง อำนาจของเซียวไทเฮาจึงปรากฏในฐานะอำนาจที่ “ผลิตความยินยอม” มากกว่าการใช้อำนาจเชิงกำราบ และสะท้อนพลวัตของการบริหารความขัดแย้งผ่านเครือข่ายความสัมพันธ์ในราชสำนัก

ยิ่งไปกว่านั้น ความสามารถทางการเมืองของเซียวไทเฮายังปรากฏชัดในเวทีระหว่างประเทศ เมื่อพระนางใช้การทูตยุติสงครามยืดเยื้อกับราชวงศ์ซ่ง โดยได้รับการสนับสนุนจากหานเต๋อรั่งทั้งในด้านการเจรจาและการประเมินสถานการณ์ภาคสนาม ความร่วมมือนี้นำไปสู่การลงนามสนธิสัญญาฉานหยวน (澶渊之盟) ณ เมืองฉานโจว โดยราชวงศ์ซ่งยอมส่งทองหนึ่งแสนตำลึง (两) และผ้าไหมสองแสนผืน (匹) ให้ราชวงศ์เหลียวทุกปี พร้อมกำหนดแม่น้ำไป๋โกว (白沟河) เป็นเขตแดน นำไปสู่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมหาศาล และสร้างยุคสันติภาพยาวนานถึง 120 ปี สะท้อนวิสัยทัศน์และการรักษาผลประโยชน์ของรัฐอย่างแท้จริง

บทบาทของเซียวฮองเฮาสะท้อนกรอบแนวคิดขงจื่อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครอง ซึ่งกำหนดให้ผู้ปกครองปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้ปกครองด้วยความเมตตา ความชอบธรรม และการยึดถือจารีต ขณะที่ผู้อยู่ใต้ปกครองต้องแสดงความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ และอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ภายใต้กรอบดังกล่าว เซียวฮองเฮามิได้ปรากฏเพียงในฐานะสตรีผู้เข้าถึงอำนาจทางการเมือง หากตัวบทประกอบสร้างพระนางเป็นผู้นำที่ใช้อำนาจผ่านคุณธรรมและความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างพระนางกับหานเต๋อรั่งจึงมิได้ดำรงอยู่ในเชิงความผูกพันส่วนบุคคลเท่านั้น หากเป็นความสัมพันธ์

เชิงสถาบันที่ตั้งอยู่บนหน้าที่ ความเคารพตามลำดับชั้น และอุดมคติร่วมในการธำรงเสถียรภาพของรัฐ องค์ประกอบดังกล่าวสะท้อนกระบวนการก่อรูปภาพแทนของ “สตรีผู้ปกครอง” ที่ได้รับความชอบธรรมผ่านกรอบจารีตและวาทกรรมคุณธรรมในระบอบการเมืองแบบจารีต

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบทละครจีนเรื่อง *จอมนางพิชิตบัลลังก์* พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครสะท้อนกรอบความสัมพันธ์ทั้งห้าของ Huang (2005) โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยา และระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครอง ซึ่งเน้นลำดับชั้น จารีต และความชอบธรรมของอำนาจ กรอบดังกล่าวช่วยอธิบายพลวัตทางการเมืองที่ปรากฏผ่านบทบาทของเซียวฮองเฮา ซึ่งมิได้จำกัดอยู่เพียงฐานะ “ภรรยา” หากก้าวสู่การเป็นผู้นำทางการเมืองภายใต้โครงสร้างชายเป็นใหญ่ โดยใช้อำนาจผ่านเครือข่ายความสัมพันธ์และจารีตดั้งเดิม การผสมผสานระหว่างเอกสิทธิ์ทางชนชั้นกับความยืดหยุ่นของจารีตชี่ตัน ทำให้ความชอบธรรมของอำนาจของเซียวฮองเฮามิได้ยึดโยงกับกรอบขงจื่อเพียงมิติเดียว หากแต่ก่อรูปผ่านกระบวนการต่อรองเชิงโครงสร้างและจารีต ซึ่งเปิดพื้นที่ให้พระนางแปรสถานะในพื้นที่ส่วนตัวให้กลายเป็นอำนาจเชิงนโยบายในสนามการเมือง การศึกษานี้จึงวิเคราะห์บทบาททางการเมืองของเซียวฮองเฮาผ่านกรอบความสัมพันธ์ทั้งห้า ร่วมกับแนวคิดสตรีนิยม และความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายใต้โครงสร้างปิตาธิปไตย เพื่ออธิบายพลวัตของอำนาจสตรีในสังคมศักดินาจีน ดังนี้

บทบาทของเซียวฮองเฮาในฐานะสตรีชนชั้นนำผ่านความสัมพันธ์ระหว่างภรรยากับสามี สะท้อนแนวคิดขงจื่อที่กำหนดให้ภรรยาที่ดีต้องเชื่อฟังและสนับสนุนสามี ขณะที่สามีต้องเป็นผู้นำและแบบอย่างที่ดีของครอบครัว เซียวฮองเฮาเป็นภาพแทนของภรรยาที่ดีที่ไม่เพียงยืนเคียงข้างฮ่องเต้เหลียวจิ่งจง แต่ยังทำหน้าที่ที่ปรึกษาและผู้สนับสนุนหลัก โดยไม่ล้ำเส้นบทบาทผู้นำตามแบบแผนชายเป็นใหญ่ อย่างไรก็ตามภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว พระนางแสดงศักยภาพด้านสติปัญญาและวิสัยทัศน์ทางการเมือง จนได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการ พลวัตอำนาจของเซียวฮองเฮามิได้เกิดจากเงื่อนไขเชิงโครงสร้างของขงจื่อเพียงอย่างเดียว หากยังเชื่อมโยงกับบริบทพหุวัฒนธรรม กล่าวคือ พระนางสถาปนาอำนาจผ่านจารีตชี่ตัน ซึ่งเปิดพื้นที่ให้สตรีมีบทบาททางสังคมและการทหารอย่างยืดหยุ่น ขณะเดียวกัน พระนางต้องต่อรองกับแนวคิดขงจื่อของชนชั้นนำฮั่นที่กำหนดให้สตรีอยู่ภายใต้การกำกับของบุรุษ ดังนั้นการขึ้นสู่ตำแหน่งผู้สำเร็จราชการจึงเป็นผลจากการผสมผสานจารีตชี่ตันเพื่อสร้างความชอบธรรมในการเข้าถึงพื้นที่อำนาจที่บุรุษผูกขาดไว้ ลักษณะดังกล่าวสะท้อนการใช้อำนาจอ่อนผ่านความสัมพันธ์ส่วนตัวเพื่อเข้าถึงพื้นที่อำนาจที่สงวนไว้สำหรับบุรุษได้ (Nye, 2004, p. 5) อย่างไรก็ดี อำนาจของเซียวฮองเฮายังคงอยู่ภายใต้กรอบขงจื่อและโครงสร้างปิตาธิปไตย ไม่ใช่อำนาจชอบธรรมในตนเอง หากแต่อำนาจนั้นเกิดจากเงื่อนไขพิเศษ เช่น การประชวรของฮ่องเต้หรือความไว้วางใจที่ได้รับ สะท้อน “ความย้อนแย้งเชิงโครงสร้าง” ที่สตรีแม้มีศักยภาพ

ในการปกครอง แต่ความชอบธรรมของอำนาจยังต้องอาศัยสถานะผ่านบุรุษ สอดคล้องกับ Anunsiriwat (2017) ที่วิเคราะห์บทบาทของพระนางบูเช็กเทียนในบทละครชุดจีน พบว่า พระนางได้รับโอกาสทางการเมืองจากสติปัญญา ความสามารถในการบริหาร และอาการประชวรของพระเจ้าถังเกาจง สะท้อนว่าสตรีแม้มีคุณสมบัติในการปกครองก็ยังต้องอาศัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและอำนาจของบุรุษ บทบาทของเซียวฮองเฮาชี้ให้เห็นข้อจำกัดของระบบปิตาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้สตรีแสดงศักยภาพได้ แต่ยังจำกัดในกรอบ “ภรรยาที่ดี” พระนางจึงต้องอาศัยฐานะฮองเฮาและอำนาจสามีเพื่อเข้ามามีบทบาททางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ สะท้อนถึงความไม่สมดุลของอำนาจระหว่างเพศชายกับเพศหญิงตามแนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจของ Sukhothai Thammathirat University (2007) ที่ชี้ว่า “ฝ่ายชายอยู่เหนือฝ่ายหญิงในทุกมิติของสังคมและการเมือง”

บทบาทของเซียวฮองเฮาในฐานะชนชั้นผู้ปกครองสะท้อนแนวคิดขงจื่อที่กำหนดให้ผู้ปกครองปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้ปกครองด้วยความเมตตา เคารพ และยึดถือหลักคุณธรรมและจารีต ขณะที่ผู้อยู่ใต้ปกครองต้องตอบแทนด้วยความจงรักภักดีและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ภายใต้กรอบดังกล่าว เซียวฮองเฮาเป็นภาพแทนของผู้ปกครองที่ใช้คุณธรรมเป็นฐานในการบริหารบ้านเมือง ขณะเดียวกันยังสามารถอธิบายผ่านแนวคิดสตรีนิยมคลื่นลูกที่สองที่เน้นการก้าวข้ามบทบาทส่วนตัวสู่พื้นที่สาธารณะภายใต้วาทกรรม “เรื่องส่วนตัวคือเรื่องการเมือง” อันชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ใช่เพียงเรื่องส่วนบุคคล หากเป็นกลไกสำคัญในการผลิตซ้ำอำนาจทางสังคมและการเมือง เซียวฮองเฮาไม่ได้ดำรงตนเพียงในฐานะภรรยาหรือมารดา แต่เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และใช้อำนาจอย่างมีเหตุผลและเป็นธรรม การเสียสละความรักส่วนตัวเพื่อประโยชน์รัฐจึงสะท้อนการเปลี่ยนผ่านจากพื้นที่ส่วนตัวสู่พื้นที่การเมือง สอดคล้องกับ Friedan (1963) ที่ชี้ว่า บทบาทของ “แม่” และ “ภรรยา” เป็นกลไกจำกัดศักยภาพของผู้หญิงให้อยู่ในพื้นที่ส่วนตัว ทั้งที่สตรีควรมีสิทธิและบทบาทในพื้นที่สาธารณะอย่างเท่าเทียมกับบุรุษ กรณีของเซียวฮองเฮาจึงเป็นภาพแทนของการแปรสถานะในพื้นที่ส่วนตัวเป็นทุนทางการเมืองได้อย่างเป็นรูปธรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างเซียวฮองเฮากับหานเต๋อรั่งสะท้อนการใช้อำนาจอ่อนบนฐานของความไว้วางใจและคุณธรรมมากกว่าการบังคับ ความรักที่แปรเป็นความเคารพและเป้าหมายร่วมในการปกป้องบ้านเมือง ชี้ให้เห็นอำนาจที่เชื่อมโยงกับจริยธรรมและประโยชน์ส่วนรวม แม้ดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการ พระนางยังใช้อำนาจอย่างมีจริยธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน และแสดงภาวะผู้นำที่กล้าหาญ รอบคอบ และเสียสละ เช่น การรับอาสานำทัพออกศึกแม้ทรงครรภ์ ในราชสำนัก พระนางจัดการแรงต้านจากอ๋องสู่ด้วยไหวพริบ โดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและกลยุทธ์เชิงสัญลักษณ์ เช่น การหยิบยกบุญคุณของฮ่องเต้ต้าสิงและการตั้งคำถามเชิงจริยธรรมต่อหน้าขุนนาง แทนการใช้อำนาจบังคับ ขณะเดียวกัน บทบาททางการเมืองของพระนางเด่นชัดในเวทีระหว่างประเทศผ่านการทูตที่นำไปสู่สนธิสัญญาฉานหยวน อันก่อให้เกิดสันติภาพยาวนานกว่า 100 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับพระนางบูเช็กเทียน ซึ่งใช้นโยบายปฏิรูประบบการสอบจอหงวนเป็น

กลไกในการลดข้อจำกัดทางเพศและส่งเสริมขุนนางรุ่นใหม่ที่ภักดีต่อราชบัลลังก์ (Han, 2018) จะเห็นว่าทั้งสองใช้อำนาจผ่านยุทธศาสตร์เชิงสถาบันเพื่อสร้างความชอบธรรมในการขึ้นสู่อำนาจ อย่างไรก็ตาม เซียวฮองเฮาเน้นวิสัยทัศน์เชิงจริยธรรมเป็นฐานในการต่อรองกับโครงสร้างชายเป็นใหญ่ จึงไม่เพียงท้าทายอำนาจปิตาธิปไตย หากยังเสนอแบบแผนอำนาจสตรีที่ผสานคุณธรรมเข้ากับความสามารถทางการเมืองอย่างชัดเจน

เมื่อพิจารณาบทละคร *จอมนางพิชิตบัลลังก์* ในฐานะสื่อร่วมสมัยที่ผลิตในปี ค.ศ. 2020 การนำเสนอเซียวฮองเฮาไม่ใช่เพียงการรื้อฟื้นอดีต หากเป็นการประกอบสร้าง “ภาพแทน” ของอำนาจสตรีผ่านการตีความประวัติศาสตร์ใหม่ให้สอดรับบริบทปัจจุบัน ภาพของสตรีผู้มีคุณธรรมและความสามารถทางการเมืองสะท้อนความคาดหวังของสังคมจีนร่วมสมัยที่เปิดพื้นที่ให้สตรีเข้าสู่อำนาจรัฐได้ อย่างไรก็ตาม อำนาจดังกล่าวยังได้รับความชอบธรรมผ่านกรอบจารีตและการธำรงเสถียรภาพ มากกว่าการท้าทายโครงสร้างปิตาธิปไตยโดยตรง บทละครจึงทำหน้าที่เป็นพื้นที่ทางวาทกรรมที่ประสานอดีตกับปัจจุบัน โดยเสนอแบบแผนอำนาจสตรีที่ “เข้มแข็งภายใต้กรอบ” ทั้งนี้ ภาพแทนอำนาจสตรีดังกล่าวตั้งอยู่บนเงื่อนไขของชนชั้นนำและสถานะทางการเมืองเฉพาะ จึงไม่อาจเหมารวมแทนประสบการณ์ของสตรีทุกกลุ่มในบริบทเดียวกันได้

บทสรุป

การศึกษาบทบาททางการเมืองของเซียวฮองเฮาผ่านบทละครจีนเรื่อง *จอมนางพิชิตบัลลังก์* แสดงให้เห็นว่า อำนาจของพระนางมิได้ดำรงอยู่นอกกรอบจารีตขงจื่อและโครงสร้างปิตาธิปไตย หากก่อรูปขึ้นผ่านกระบวนการต่อรองภายในระบบดังกล่าว ในฐานะภรรยา พระนางปฏิบัติตามจารีตโดยไม่ล้ำเส้นอำนาจบุรุษ ขณะที่ในฐานะฮองเฮาและผู้สำเร็จราชการ พระนางสามารถแปรสถานะเดิมให้กลายเป็นฐานความชอบธรรมทางการเมือง และมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของรัฐ การใช้อำนาจของพระนางจึงไม่ใช่การต่อต้านโครงสร้างชายเป็นใหญ่โดยตรง หากเป็นการตีความและต่อรองจารีตใหม่ภายในกรอบเดิม โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและคุณธรรมเป็นกลไกสำคัญ ผลการวิเคราะห์ชี้ว่า กรอบความสัมพันธ์ทั้งห้ามิได้ทำหน้าที่เพียงกำกับหรือจำกัดบทบาทสตรี หากยังสามารถกลายเป็น “พื้นที่แห่งการต่อรอง” ที่เปิดโอกาสให้สตรีสร้างและรักษาอำนาจทางการเมืองได้ ดังนั้น บทบาทของเซียวฮองเฮาควรทำความเข้าใจในฐานะกระบวนการเจรจาระหว่างจารีต อำนาจ และอัตลักษณ์ มากกว่าการลดทอนความหมายให้เหลือเพียงกรอบสตรีในฐานะผู้รับผลจากการกดทับทางโครงสร้างเพียงมิติเดียว ทั้งนี้ การอธิบายลักษณะอำนาจดังกล่าวเป็นการสังเคราะห์ข้อค้นพบเชิงประจักษ์ภายใต้กรอบแนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจและสตรีนิยมที่ใช้ในการศึกษา มิได้มุ่งหมายเสนอกรอบทฤษฎีใหม่ หากเป็นการชี้ให้เห็นรูปแบบการใช้อำนาจที่ปรากฏในบริบทศักดินาจีน–ชี่ตันโดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

งานวิจัยนี้ศึกษาการนำเสนอบทบาทและการใช้อำนาจของสตรีผ่านตัวละครเซียวฮองเฮาในบทละครเพียงเรื่องเดียว การศึกษาในอนาคตอาจขยายไปสู่การเปรียบเทียบกับละครอิงประวัติศาสตร์เรื่องอื่นเพื่อพิจารณาความเหมือนและความแตกต่างในการสร้างภาพลักษณ์และบทบาทของสตรีในบริบทที่หลากหลาย นอกจากนี้ อาจพัฒนาไปสู่การศึกษาข้ามสื่อ รวมถึงการวิเคราะห์การรับรู้ของผู้ชมร่วมสมัยเพื่อทำความเข้าใจว่าการนำเสนอภาพสตรีในละครย้อนยุคสัมพันธ์กับการมองบทบาทสตรีในสังคมปัจจุบันอย่างไร

References

Anunsiriwat, P. (2017). The roles of Bu Check Tian in the politics and government in different genres of contemporary literature. ***Humanities and Social Sciences Journal, Ubon Ratchathani Rajabhat University***, *8*(2), 288-310. https://so01.tci-thaijo.org/index.php/humanjubru/article/view/129713/97415

Anunsiriwat, P. (2019). Meng Leh Kun: An analysis of the women's roles perceived in the literary translation of the Chinese chronicle Nguan Chiao. ***Journal of Humanities Naresuan University***, *16*(1), 1-14. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhnu/article/view/191609/133735

Charoenmahavit, B. (2018). Analysis of the role of women in politics in Romance of the Three Kingdoms. ***Udon Thani Rajabhat University Journal of Humanities and Social Sciences***, *7*(2), 87-104. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/hsudru/article/view/180289/127984

Friedan, B. (1963). ***The feminine mystique***. W.W. Norton & Company.

Han, H. T. (2018). Táng dài wǔzétiān kējǔ gǎizhì de zhèngzhì dòngyīn [Political motivations in Empress Wu Zetian's reform of imperial examination]. ***Journal of Nantong University (Social Science Edition)***, *(1)*, 95-100.

Hanisch, C. (1970). The personal is political. In S. Firestone, & A. Koedt (Eds.), ***Notes from the second year: Women's liberation*** (pp. 76-78). Radical Feminism.

Huang, R. J. (2005). Zhōngguó chuántǒng rénlún sīxiǎng yǔ wǔ lún de dàodé guān [Chinese traditional human relationship and moral views of five ethics]. ***Hebei Academic Journal***, *(2)*, 78-84.

Jiang, J. J. (Director). (2020). ***Yàn yún tái*** [The Legend of Xiao Chuo] [TV series]. Tencent Penguin Pictures. WeTV. https://wetv.vip/th/play/y0034zu1c7t

Nettayakul, D., & Numtong, K. (2023). The adaptation of the character of Empress Dowager Cixi and its historical perspectives: Novel and TV drama “Cang Qiong Zhi Mao”. ***Manutsat Paritat: Journal of Humanities,*** *45*(1), 36-60. https://so0 6 . tci-thaijo.org/index.php/mpjh/article/view/260479/177320

Nye, J. S. (2004). ***Soft power: The means to success in world politics***. PublicAffairs.

Rodsap, N. (2012). Patriarchy: The reflection of the inequality between male and female in Asian society. ***Journal of Burirum Rajabhat University***, *4*(2), 30-46. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/bruj/article/view/75658

Sangkhaphanthanont, T. (2016). ***Literary lens: Contemporary literary theory***. Nakorn.

Sukhothai Thammathirat University. (2007). ***Naeo kan sueksa chut wicha kan sueksa botbat chai ying nuai thi nueng-chet*** [Study guide for the course on gender roles, Units 1-7] (2nd ed.). Sukhothai Thammathirat Printing Press.

Wang, M. (1999). Gōng tǐ shī xiànxiàng de nǚxìng zhǔyì zhěn shì [A feminist interpretation of the phenomenon of palace-style poetry]. ***Academic Monthly***, *(5)*, 62-68. https://core.ac.uk/download/pdf/41454375.pdf

Yaacob, M. D. I., Razali, S. Z., & Febriansyah, M. (2023). Gender issues and the distorted narrative in women leadership in China: The case of Empress Dowager Cixi (1861-1908). ***Intellectual Discourse,*** *31*(2), 575-596. https://journals.iium.edu.my/intdiscourse/index.php/id/article/view/1976/1058